

O b s a h

Úvodem

11

I. BOHOVÉ A HRDINOVÉ

Starověké orientální literatury	15
Antická řecká literatura	17
Latinská římská literatura	25

II. SLOVESNÁ KULTURA STŘEDOVĚKÉ KŘESŤANSKÉ JEDNOTY

Křesťanství a jeho ideologie	31
Staroslověnské písničnictví a latinská literatura doby románské	33
Evropská hrdinská epika a dvorská lyrika	41
Česká veršovaná epika	44
Vyvrcholení gotické slovesné kultury v Čechách	45

III. ČESKÁ LITERATURA 15. STOLETÍ OBRAZEM KRIZE STŘEDOVĚKÉ SPOLEČNOSTI (*Husitská literatura*)

Společenské příčiny krize	55
Mistr Jan Hus	55
Husitská literatura	60
Petr Chelčický a jednota bratrská	62
Středověká literatura na Slovensku	65

IV. SLOVESNÝ IDEÁL ROZVITÉHO LIDSTVÍ (*Evropský humanismus a renesance*)

Předchůdci renesančního čítání v Itálii a ve Francii	71
Renesance a humanismus v jižní a západní Evropě	76

V. LITERATURA MĚŠŤANSKÉHO HUMANISMU V NAŠICH ZEMÍCH

Humanismus v Čechách	89
Vzdělávací ráz měšťanské literatury	93
Jan Amos Komenský	99
Humanistická a renesanční literatura na Slovensku	106

VI. SLOVESNÁ TVORBA BAROKNÍ ROZPOLCENOSTI

Evropské baroko	113
Oficiální literatura českého baroka	119
Lidová a pololidová slovesnost	120
Barokní literatura na Slovensku	122

VII. LITERÁRNÍ TVORBA IDEÁLŮ ŽIVOTNÍ VYROVNANOSTI <i>(Klasicismus)</i>	
Francouzský klasicismus	131
Klasicistická tragédie a komedie	132
Osvícenství	137
VIII. OD OSVÍCENSKÉHO KLASICISMU K SENTIMENTALISMU <i>(Začátky národního obrození)</i>	
Problematika a ráz národního obrození	143
Podmínky národního obrození a úkoly literatury	144
Obrozeneský dějepis a jazykověda	146
Vzdělávací a lidovýchovná próza	149
Divadlo	151
Začátky novoceské poezie	151
SLOVENSKÁ LITERATURA ZAČÁTKŮ NÁRODNÍHO OBROZENÍ <i>(Osvícenství a klasicismus)</i>	
Obrozeneský dějepis a jazykověda	155
Začátky umělecké prózy a poezie	156
IX. KE ZDROJŮM CITOVOSTI (<i>Evropský preromantismus</i>)	
Kult přirozeného člověka, dávnověku a přírody	161
Klasicistické a romantické prvky v preromantismu	161
Od Rousseaua ke Goethovi	163
X. VZNIK UMĚLECKY NÁROČNÉ LITERATURY (<i>Národní obrození ve dvacátých letech</i>)	
Dovršení jazykového obrození (Jungmann)	173
Ideál hradištního dávnověku (Rukopisy)	174
Obraz minulosti posilou národního vědomí	178
Slovanská myšlenka ve vědě a v poezii	178
Sblížení poezie s lidovou slovesností	182
Divadlo ve dvacátých letech	185
SLOVENSKÁ LITERATURA VELKÝCH IDEÁLŮ (<i>Mezi klasicismem a preromantismem</i>)	
Národní obrození ve znamení slovanské ideje	189
Obrazy minulosti a budoucnosti národa	190
Sentimentální próza	192
Počátky divadla	192
XI. ROMANTICKÁ REVOLTA PROTI ROZUMU A ŘÁDU <i>(Evropský romantismus)</i>	
Podmínky romantického životního pocitu	197
Stylizace romantického hrdiny	198
Podoba romantické literatury	199
Německý romantismus	205
Romantismus v Anglii a ve Francii	205
Rusky a polský romantismus	212

XII. MEZI IDYLIČNOSTÍ A PROTISPOLEČENSKOU REVOLTOU (<i>Česká literatura v letech třicátých a čtyřicátých</i>)	
Úkoly literatury ve třicátých a čtyřicátých letech	219
Máchův subjektivní romanticismus	221
Tylovo úsilí o výchovu národní společnosti	231
Erbenův nadosobní řád	234
SLOVENSKÁ LITERATURA VE ZNAMENÍ ČINU (<i>Romantismus</i>)	
Štúr a jeho doba	239
Poezie štúrovčí (Chalupka, Kráľ, Sládkovič, Botto)	240
Štúrovská próza (Hurban, Kalinčiak)	248
XIII. MEZI DEMOKRATICKÝM RADIKALISMEM A SOCIÁLNÍ UTOPIÍ	
Mladé Německo a Francie	253
Ruští radikální demokraté a Gogol	254
Havlíček a Němcová	258
XIV. LITERATURA DEMOKRATICKÝCH A NÁRODNÍCH IDEÁLŮ	
Podmínky literárního života v šedesátých a sedmdesátých letech	271
Vývojové tendenze české literatury	274
Generace májovců: Hálek, Světlá, Arbes, Neruda	280
XV. LITERATURA NÁRODNÍCH A VŠELIDSKÝCH IDEÁLŮ (<i>Česká literatura od poloviny sedmdesátých let</i>)	
Společenské a kulturní podmínky	301
Svatopluk Čech a generace ruchovců	304
Konvenční próza	308
Historická beletrie	309
Dramatická tvorba	316
Mezi domovem a světem cizích kultur (Sládek, Vrchlický, Zeyer)	318
XVI. LITERÁRNÍ TVORBA KRITICKÉHO OBRAZU SPOLEČNOSTI (<i>Realismus v evropských literaturách</i>)	
Filosofické předpoklady realismu	337
Umělecké zásady realismu	338
Realismus anglický, francouzský a ruský	340
XVII. NÁSTUP REALISMU V ČESKÉ A SLOVENSKÉ LITERATUŘE	
Vědecký realismus a přehodnocování národních ideálů	359
Vývojové tendenze české literatury v osmdesátých letech	361
Vesnický román a povídka	363
Drama v období realismu	370

REALISMUS VE SLOVENSKÉ LITERATUŘE

Politické a veřejné poměry	373
Spisovatelé období přechodu	374
Situace ve slovenské kultuře koncem 19. století (Hviezdoslav, Vajanský, Šoltésová, Vansová, Kukučín, Timrava, Tajovský, Podjavorinská)	376

XVIII. V SOUMRAKU STOLETÍ (*Evropské literatury konce 19. století*)

Myšlenkové ovzduší konce století	397
Představitelé symbolismu, impresionismu a expresionismu	400
Dekadence a naturalismus	408

XIX. LITERATURA NA PŘELOMU STOLETÍ

Nástup České literární moderny	415
Vývojové tendenze v poezii a próze	416
Představitelé České moderny	420
Literární skupina kolem Moderní revue	431
Protispolečenští buřiči	432
Český naturalismus	445
Odklon od naturalismu	450
Generace z roku 1914	452

SLOVENSKÁ LITERÁRNÍ MODERNA

Subjektivizace básnické tvorby (Krasko)	453
Literární kritika	456

Jmenný rejstřík

457